

บทที่ 1

ความสำคัญของปัญหา

ในอดีตประเทศไทยกับประเทศจีนมีความสัมพันธ์ต่อกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่ทำให้ประเทศทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น แม้จะมีบางครั้งที่ห่างเหิน แต่ทั้งสองประเทศก็ได้ร่วมมือกันบนพื้นฐานของมิตรภาพที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน นอกจากนั้นสายสัมพันธ์ (Connection) ระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ที่มีชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่ทั้งในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล และประชาชนต่อประชาชนก็เป็นไปอย่างราบรื่น โดยที่บทบาทของชาวจีนโพ้นทะเล (Overseas Chinese) มีส่วนเกื้อหนุนในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันได้มาก¹ โดยเฉพาะชาวจีนที่อพยพมาอยู่ในสังคมไทย ซึ่งเป็นชาวจีนโพ้นทะเลที่ต่อมาได้แต่งงานมีลูกมีหลานจนกลายเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่สามารถสร้างเครือข่ายสายสัมพันธ์กับชาวจีนแผ่นดินใหญ่ นอกจากนั้นความสัมพันธ์ระดับรัฐระหว่างผู้นำประเทศกับรัฐบาลก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นเช่นกัน กล่าวคือ ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนได้วางความสัมพันธ์อยู่บนพื้นฐานของแถลงการณ์ร่วมของหลัก 5 ประการแห่งการอยู่ร่วมกันโดยสันติ²

นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ไทยกับจีนได้พัฒนาขยายตัวทั้งทางกว้างและทางลึกในทุก ๆ ด้าน โดยพัฒนาการของความสัมพันธ์ไทยกับจีนเริ่มด้วยการฟื้นฟูความรู้สึกและความเข้าใจกันใหม่ (Friendship Renewable)³ อีกทั้งเป็นการยุติความ

¹ เขียน ชีระวิทย์, นโยบายต่างประเทศจีน (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), น. 35.

² ในการประชุมกลุ่มประเทศเอเชีย-แอฟริกา (Afro-Asian Conference) ที่เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย ค.ศ. 1955 จีนได้ยืนยันในหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ 5 ประการ (Five Principles of Peaceful Co-existence) คือ (1) การเคารพอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของกันและกัน (2) การไม่รุกรานซึ่งกันและกัน (3) การไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน (4) ความเท่าเทียมกันและสนองผลประโยชน์ของกันและกัน และ (5) การอยู่ร่วมกันโดยสันติ

³ จุลชีพ ชินวรรณ, "ทรรศนะบางประการเกี่ยวกับพัฒนาความสัมพันธ์ในความร่วมมือฉันมิตรระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทย," ใน ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า,

หมางเมินและความหวาดระแวงที่มีต่อกันมา ตั้งแต่พรรคคอมมิวนิสต์จีนภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตงยึดอำนาจบนแผ่นดินใหญ่ และสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 นับตั้งแต่นั้นจนถึง ค.ศ. 1975 ผู้นำไทยหวาดระแวงจีนและเกรงว่าจีนจะเป็นภัยคุกคามต่อ ความมั่นคงของไทย เนื่องจากมีความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์ระบบการเมืองและการ เศรษฐกิจ ดังนั้นการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 1975 ถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของการฟื้นฟูความสัมพันธ์ และการยอมรับความแตกต่างกันทั้งทางด้าน อุดมการณ์ ระบบการปกครอง และระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันและการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติของทั้งสองประเทศ

ความสัมพันธ์ของไทยกับจีนยิ่งทวีความใกล้ชิดกันมากขึ้นในเวลาต่อมา เนื่องจากมี เป้าหมายและผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ร่วมกันในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เพื่อต่อต้านการขยายอิทธิพลของเวียดนาม ที่รุกรานและยึดครองกัมพูชา อีกทั้งมี เป้าหมายร่วมกันที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยที่ ไทยและจีนได้ขยายความร่วมมือจากการเมืองและการทูตมาเป็นความร่วมมือทางทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในช่วงนี้จึงใกล้ชิดกันมาก มีการปรึกษาหารือกันอยู่เสมอใน ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในกัมพูชา และสถานการณ์ความมั่นคงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังมีการประสานนโยบายทั้งทางการเมือง การทูต และทางยุทธศาสตร์ จนในที่สุดปัญหา กัมพูชาก็คลี่คลายลง จากการที่กองกำลังของเวียดนามยอมถอนกำลังออกจากกัมพูชา เมื่อ ค.ศ. 1989

หลังจากนั้น ความสัมพันธ์ไทย-จีน ก็พัฒนาไปสู่ความใกล้ชิดทางเศรษฐกิจในช่วงหลัง ทศวรรษ 1990 อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคแห่งความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) ทั้งในกรอบทวิภาคี (Bilateral) และในกรอบพหุภาคี (Multilateral) ทางด้านการค้า การลงทุน และ การบริการ รวมถึงความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region: GMS) ในฐานะที่ไทยและจีนได้มีส่วนช่วยกระชับความสัมพันธ์กับ ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา ที่ใช้

บรรณาธิการ. เจียน ชีระวิทย์ และ เจีย แยนจง (กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น. 266-267.

ประโยชน์จากแม่น้ำโขงร่วมกัน⁴ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนกับกลุ่มประเทศสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN)⁵

ภายใต้บริบทความสัมพันธ์ไทยกับจีนที่ใกล้ชิด ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจนับวันจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น ตั้งแต่จีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศ (Open Policy) ใน ค.ศ. 1978 โดยนำกลไกตลาดมาประยุกต์ใช้ในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมของจีน หรือที่เรียกว่า สังคมนิยมที่ใช้กลไกตลาด (Market Socialism) เพื่อดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนอันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจจีนให้ทันสมัยและก้าวหน้า ในช่วงที่จีนเปิดประเทศ บริษัทแรก ๆ ของไทยที่ได้ไปลงทุนในจีนเมื่อ ค.ศ. 1981 คือ บริษัทเจิ้งต้าหรือเจียไต๋หรือบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มทุนชาวไทยเชื้อสายจีน⁶ การเปิดประเทศของจีนทำให้สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้มากที่สุด ในเอเชีย ที่สำคัญคือ กลุ่มทุนจีนโพ้นทะเล (Overseas Chinese) ในอาเซียนทำให้จีนสามารถดึงดูดเงินทุน ความรู้ และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ จนเศรษฐกิจจีนเติบโตอย่างมีศักยภาพ⁷ ขณะเดียวกันรัฐบาลจีนก็สนับสนุนให้บริษัทหรือวิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพออกไปลงทุนในต่างประเทศ⁸ ตั้งแต่ ค.ศ. 1979-2002 บริษัทจีนได้ออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศแล้ว

⁴ United Nations, "Private Section Perspectives in the Greater Mekong Subregion," Economic and Social commission for ASIA and PACIFIC 42 (2001):1

⁵ James Laurenceson, "Economic Integration between China and ASEAN," Discussion Paper No.329 School of Economic (The University of Queensland Brisbane Qld 4072 Australia, 2003), pp. 1-17.

⁶ Rajeswary Ampalavanar-Brown, "Overseas Chinese Investment in China Patterns of Growth, Diversification and Finance: The Case of Charoen Pokphand," The China Quarterly Spring 155 (1998):610-636.

⁷ East Asia Analytical Unit, Department of Foreign Affairs and Trade. Overseas Chinese Business Networks in Asia (Australia: Green Advertising 1995), p. 23.

⁸ Andrew Wedeman, "State predation and rapid growth Politicization of business in china," in Political Business in East Asia, Edited by Edmund Terence Gomez (London and New York: Routledge, 2002), pp.155-181.

จำนวน 6,960 โครงการ ทั้งทางด้านการค้า การขนส่ง ทรัพยากร การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และด้านอื่นๆ กระจายไปกว่า 160 ประเทศโดยมีมูลค่าการลงทุน 9,340 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา⁹

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เคยเน้นความมั่นคงทางการเมืองได้เปลี่ยนมาเป็นการให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในช่วงหลังจากการสิ้นสุดสงครามเย็น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในสหภาพโซเวียตและการล่มสลายของคอมมิวนิสต์ในยุโรป ตะวันออกในตอนต้นของทศวรรษ 1990 ทำให้การดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ในมิติทางเศรษฐกิจมีความสำคัญขึ้น เพราะไทยได้กลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคมบนแผ่นดินใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเป็นประตูการค้า (Gate Way) ที่สำคัญสู่กลุ่มประเทศอาเซียน อีกทั้งบรรยากาศทางการเมืองที่มีเสถียรภาพมากที่สุดประเทศหนึ่งในภูมิภาค นอกจากนั้นการสนับสนุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ของรัฐบาลไทย ภายใต้แนวคิดที่ว่า “การลงทุนเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาศักยภาพความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโฉมหน้าใหม่ในการพัฒนาทั้งของไทยและของจีน”¹⁰ ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของภูมิภาคที่มีความแนบแน่น รวมทั้งโอกาสของพัฒนาการด้านการลงทุนถือได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบในเชิงภูมิเศรษฐศาสตร์ (Geo-Economics) จากการที่จีนเริ่มเข้าไปมีบทบาทในภูมิภาคเอเชีย คือ การขยายอำนาจและอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง¹¹

แม้ว่าไทยต้องประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจใน ค.ศ. 1997 จากการขาดดุลอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา (จาก 25 บาทต่อ 1 เหรียญสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 1997 เป็น 42-43 บาท ใน ค.ศ. 2003 และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยนั้น โดยรายได้ประชาชาติ (Gross Domestic Product: GDP) ได้ลดน้อยเหลือ -1.4 ใน

⁹ “China: an emerging outward investor,” <http://www.unctad.org/sections/dite_fdistart/docs/china_ebrief_en.pdf>, December 2003.

¹⁰ วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, การค้าและการลงทุนไทย – จีนตอนใต้ (กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537), น. 14.

¹¹ Michael Vatikiotis, “Outward bound,” Far Eastern Economic Review 167 (5 February 2004):24-27; David Lague “Shipbuilding; The Making of a Juggernaut,” Far Eastern Economic Review 166 (18 September 2003):30-33; Michael Vatikiotis and David Murphy, “Birth of a Trading Empire”, Far Eastern Economic Review 166 (20 March 2003):26-28.

ค.ศ. 1997 และ -10 ใน ค.ศ. 1998 แต่ต่อมาก็เริ่มฟื้นตัวเป็น 4.4 ใน ค.ศ. 1999)¹² ในฐานะมิตรประเทศ จีนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือไทยในรูปของเงินกู้จำนวน 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยให้ผ่านทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) รวมถึงการประกาศไม่เปลี่ยนแปลงค่าเงินหยวนในช่วงที่เกิดวิกฤต ทำให้จีนแสดงศักยภาพของความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจในเอเชีย จากนั้นเงินทุนจากจีนก็เริ่มไหลออกไปลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า อะไรเป็นสาเหตุที่จีนให้ความสนใจลงทุนในต่างประเทศ โดยเฉพาะการเข้ามาลงทุนในไทย และในกลุ่มประเทศอาเซียน¹³

จีนได้เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศและภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เนื่องจากความเข้มแข็งของเศรษฐกิจจีนทั้งทางด้านการค้าและการลงทุนที่ได้กระจายไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ (Geographical Distribution) ภูมิรัฐศาสตร์ (Geo-Politics) และภูมิเศรษฐศาสตร์ (Geo-Economics)¹⁴ บริษัทจีนสามารถเข้าไปลงทุนยังต่างประเทศ เพื่อการแสวงหาและเปิดตลาดใหม่ในต่างประเทศ ทั้งยังเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ เป็นต้น¹⁵ โดยการลงทุนของจีนในต่างประเทศมีแรงจูงใจ (Motives) คือ การเข้าถึงตลาดต่างประเทศ (Access to Foreign Markets) ความต้องการทรัพยากร (Supply of Resources) ในประเทศที่มีความคุ้นเคยทางวัฒนธรรม (Cultural-Ethnic Familiarity) และมีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ (Geographical Proximity)¹⁶

¹² The Brooker Group Plc, "Foreign Direct Investment: Performance and Attraction The Case of Thailand," 14 August 2002, pp. 7-8.

¹³ Friedrich Wu and Yeo Han Sia, "China's Rising Investment in Southeast Asia: How ASEAN And Singapore Can Benefit?," <<http://www.mti.gov.sg>>, August 2002.

¹⁴ Kevin G. Cai, "Outward Foreign Direct Investment: A Novel Dimension of China's Integration into the Regional and Global Economy," *The China Quarterly* 160 (1999):864

¹⁵ John Wong and Sarah Chan. "China's Outward Direct Investment: Expanding Worldwide," *China: an International Journal* 1 (2 September 2003):273-301.

¹⁶ Mark Yaolin Wang, "The Motivations Behind China's Government-Initiated Industrial Investments Overseas," *Pacific Affairs* 75 (2002):187-192.

เมื่อเปรียบเทียบการลงทุนของจีนในไทยกับการลงทุนของประเทศอื่น ๆ ในไทย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ กล่าวได้ว่า การลงทุนของจีนในไทยยังมีปริมาณค่อนข้างน้อย แต่การลงทุนของจีนในต่างประเทศนั้น จีนเข้ามาลงทุนในไทยมากเป็นอันดับหนึ่งในอาเซียน และเป็นอันดับห้าของโลกรองจากฮ่องกงและมาเก๊า สหรัฐอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย ตามลำดับ¹⁷ ในช่วงหลังเกิดวิกฤตการณ์การเงินในไทยตั้งแต่ ค.ศ. 1997 เป็นต้นมา ค่าเงินบาทที่อ่อนลงส่งผลให้ค่าเงินหยวนแข็งค่าขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่จีนจะสามารถขยายการลงทุนในไทยได้มากขึ้น เนื่องจากต้นทุนการลงทุนในไทยลดต่ำลง อีกทั้งวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้ส่งผลให้ธุรกิจของไทยในจีนจำนวนมากเผชิญปัญหาจนต้องขายกิจการในมูลค่าที่ลดต่ำลง นอกจากนั้นการที่ค่าเงินหยวนแข็งขึ้นมากเมื่อเทียบกับค่าเงินบาทยังส่งผลให้การลงทุนของจีนในไทยมีต้นทุนต่ำลงมากเมื่อคิดเป็นค่าเงินหยวน อย่างไรก็ตามการลงทุนของจีนในไทยขณะนั้นก็ได้เพิ่มขึ้นมากขึ้น¹⁸

รัฐบาลไทยก็ยังได้ให้ความสำคัญต่อการรับการลงทุนจากต่างประเทศในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้จีนเห็นความสำคัญเรื่องการเข้ามาลงทุนในไทยและในกลุ่มประเทศอาเซียน เนื่องจากความสัมพันธ์ทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียนได้ขยายตัว เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีต่อกัน และชาวจีนโพ้นทะเลยังเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลงทุนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การที่ทั้งสองฝ่ายมีสินค้าที่คล้ายคลึงกัน ได้กลายเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวของสินค้า นอกจากนั้นทั้งสองประเทศยังขาดแคลนเงินตราต่างประเทศด้วย ดังนั้นการพัฒนาเทคโนโลยีและการเชื่อมกันจึงมีความสำคัญ¹⁹ โดยจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียใน ค.ศ. 1997 ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ในการเคลื่อนไหวด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการพึ่งพาอาศัยกัน รวมไปถึง

¹⁷ Ibid., <<http://www.UNCTAD's>>, December 2003.

¹⁸ สมภพ มานะรังสรรค์, “ความร่วมมือไทย - จีนในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ,” ใน *ความสัมพันธ์ไทย-จีนหลังวิกฤตการณ์*, บรรณาธิการ: เขียน ธีระวิทย์ และ เจีย แยนจง (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น.131-132.

¹⁹ สุรัชย์ ศิริไกร, *นโยบายต่างประเทศของจีนต่อประเทศอาเซียน* (กรุงเทพมหานคร: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537), น. 55.

การปฏิรูปเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียน ที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างมีศักยภาพ²⁰

เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ใน ค.ศ. 2001 ประเทศต่างๆ ได้เห็นบทบาทของจีนที่กำลังก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางการเมืองและเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย นอกจากนั้นรัฐบาลจีนยังได้ดำเนินยุทธศาสตร์ “ก้าวออกไป” (Go Out Strategy) เพื่อให้บริษัทจีนสามารถขยายการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ²¹ จากข้อมูลของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ ค.ศ. 1987-2005 พบว่า บริษัทจีนเข้ามาลงทุนในไทย 161 โครงการ มูลค่า 31,505.7 ล้านบาท²² นอกจากนี้นักธุรกิจไทยและนักธุรกิจจีนได้ร่วมกันจัดตั้ง “สภาธุรกิจไทย-จีน และสภาธุรกิจจีน-ไทย” เพื่อสนับสนุนให้นักลงทุนจากจีนเข้ามาลงทุนในไทย รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างไทย-จีนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน โดยไทยยังเป็นภูมิภาคแห่งโอกาสของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าความสัมพันธ์ไทย-จีนจะมีความใกล้ชิดกัน และการลงทุนของจีนในไทยจะทวีความสำคัญมากขึ้น อีกทั้ง พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์การลงทุนของจีนในไทยมีค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ ยังไม่มีงานวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนของจีนในไทยโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์วิจัยว่า การลงทุนของจีนในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ทำไมจีนจึงออกไปลงทุนในต่างประเทศ และ ทำไมจีนจึงเข้ามาลงทุนในไทย มีแรงจูงใจใดบ้างที่จูงใจให้บริษัทจีนมาเข้ามาลงทุนในไทย และมีปัจจัยใดบ้างที่เอื้อต่อการเข้ามาลงทุนของจีนในไทย และการลงทุนของจีนในไทยมีผลต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนอย่างไร ทั้งนี้เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน และเสริมสร้างความร่วมมือให้กระชับยิ่งขึ้น โดยตั้งอยู่บนหลักความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในมิติทางด้านความมั่นคง การเมือง และเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

²⁰ Edmund R. Thompson and Jessie P.H. Poon, “ASEAN after the Financial Crisis Links between Foreign Direct Investment and Regulatory Change,” *ASEAN Economic Bulletin* 17 (April 2000):12.

²¹ Lan Xinzhen, “Fruitful Investment Abroad Chinese enterprises enlarged overseas investment has promoted international economic exchange and cooperation,” *Beijing Review* 48 (6 February 2003):24-25.

²² “Board of Investment,” <<http://www.boi.ac.th>>, 2001-2006.

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการลงทุนของจีนในไทยว่ามีแรงจูงใจใดบ้าง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยว่ามีส่วนสนับสนุนการลงทุนของจีนในไทยหรือไม่ และอย่างไร
3. เพื่อศึกษาว่า “การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทย” ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

การลงทุนของจีนในประเทศไทยได้รับแรงจูงใจหลายประการทั้งทางด้านการตลาด ทรัพยากรและวัตถุดิบ แหล่งที่ตั้ง ตลอดจนนโยบายและสิทธิพิเศษด้านการลงทุน อีกทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ยังสนับสนุนให้จีนมาลงทุนในไทย ซึ่งส่งผลกระทบด้านบวกต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยในกิจการทางธุรกิจ 7 ประเภท ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมเบา (2) อุตสาหกรรมเคมี กระดาษและพลาสติก (3) เหมืองแร่ เซรามิก และโลหะ (4) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์การขนส่ง (5) อุตสาหกรรมการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (6) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ (7) อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภค

ขอบเขตของระยะเวลาของการศึกษา จะเริ่มตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต เมื่อ ค.ศ. 1975 จนถึงปัจจุบัน โดยจะแบ่งระยะเวลาของความสัมพันธ์ไทย-จีน เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1975-1991 เนื่องจากไทยและจีนมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต และมีข้อตกลงทางด้านเศรษฐกิจทั้งในเรื่องการค้าและการลงทุน จนมาถึงการสิ้นสุดสงครามเย็น (Cold War) ช่วงที่สอง เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1992-1997 ซึ่งเป็นช่วงหลังยุคสงครามเย็น ขณะเดียวกันก็เป็นช่วงที่ตึงเครียดจึงลองได้เพื่อผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน จนถึงการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ

ในเอเชียเมื่อ ค.ศ. 1997 และช่วงที่สาม เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1998 จนถึง ปัจจุบัน ในช่วงนี้บริษัทจีนเข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจีนได้ดำเนินยุทธศาสตร์การก้าวออกไปลงทุนในต่างประเทศ (Go Out Strategy) อีกทั้งมีความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ระหว่างไทยกับจีนในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และกลุ่มประเทศอาเซียน

ของเขตของประเด็นที่ศึกษามี 2 ประเด็น คือ (1) แรงจูงใจการลงทุนของจีนในไทย ซึ่งเป็นบรรยากาศหรือสภาพตรงกับความต้องการของบริษัทจีน เช่น แรงงานราคาถูก ตลาดทรัพยากรและวัตถุดิบ แหล่งที่ตั้ง นโยบายและสิทธิพิเศษการลงทุน ได้จูงใจให้จีนเข้ามาลงทุนในไทย และ (2) ปัจจัยการลงทุนของจีนในไทย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการผลักดันให้บริษัทตัดสินใจในการเข้ามาลงทุน ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเข้ามาลงทุนของจีนในไทย

กรอบความคิดการวิจัย

การศึกษานี้จะใช้แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economical Factors) ปัจจัยทางการเมือง (Political Factors) และปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors) เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์การลงทุนของจีนในไทย โดยมีองค์ประกอบที่กำหนดมุมมองต่อปัญหาที่เปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทของสังคมโลกที่ว่าด้วยการลงทุน ทั้งในเรื่องแรงจูงใจการลงทุน และปัจจัยการลงทุน และผลกระทบของการลงทุน

เนื่องจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเป็นเรื่องของระบบเศรษฐกิจเสรี ซึ่งมีทั้งความร่วมมือและการแข่งขัน อีกทั้งการลงทุนสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว เงินทุนจึงเคลื่อนย้ายไปสู่ประเทศหรือภูมิภาคที่มีโอกาสในการแสวงหากำไรหรือผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในระดับโลก และในระดับภูมิภาค ได้อีกด้วย

ดังนั้น "การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทย" จึงเป็นประเด็นสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในศตวรรษที่ 21 โดยที่ไทยและจีนไม่สามารถจะมีความสัมพันธ์เพียงในระบบระหว่างประเทศ แต่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับบริษัทจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศและมีบทบาทสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีน ซึ่งสองประเทศต่างก็

พยายามรักษามลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้น การศึกษาจะพิจารณาตามกรอบในการศึกษา 3 ประเด็น คือ

1. แรงจูงใจ (Motives) การลงทุน

1.1 แรงจูงใจด้านตลาด (Market Motives) ประเด็นที่พิจารณา เช่น ขนาดตลาด ตลาดภายในประเทศ และตลาดภายนอกประเทศ

1.2 แรงจูงใจด้านทรัพยากรและวัตถุดิบ (Resource and Raw Material Motives) เช่น แหล่งทรัพยากรและแหล่งวัตถุดิบ ปริมาณและคุณภาพวัตถุดิบ ปัจจัยและต้นทุนทรัพยากร

1.3 แรงจูงใจด้านแหล่งที่ตั้ง (Location Motives) เช่น แหล่งที่ตั้ง โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน ท่าเรือ ไฟฟ้า และการสื่อสาร) การคมนาคมขนส่ง และสภาพแวดล้อมการลงทุน

1.4 แรงจูงใจด้านนโยบายและสิทธิพิเศษการลงทุน (Incentive Motives) เช่น การสนับสนุนสิทธิประโยชน์การยกเว้นภาษีและไม่ใช่อำนาจ การให้ความคุ้มครองด้านการลงทุน การจัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุนและการสนับสนุนการลงทุน

2. ปัจจัย (Factors) การลงทุน

2.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economical Factors) ประเด็นที่พิจารณา เช่น ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อัตราแลกเปลี่ยน นโยบายและระบบเศรษฐกิจ

2.2 ปัจจัยทางการเมือง (Political Factors) เช่น ความมั่นคงทางการเมือง เสรีภาพและเสถียรภาพทางการเมือง

2.3 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors) เช่น ความใกล้ชิดทางชาติพันธุ์ ความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรม และสายสัมพันธ์ของเครือข่ายจีนโพ้นทะเลกับจีน

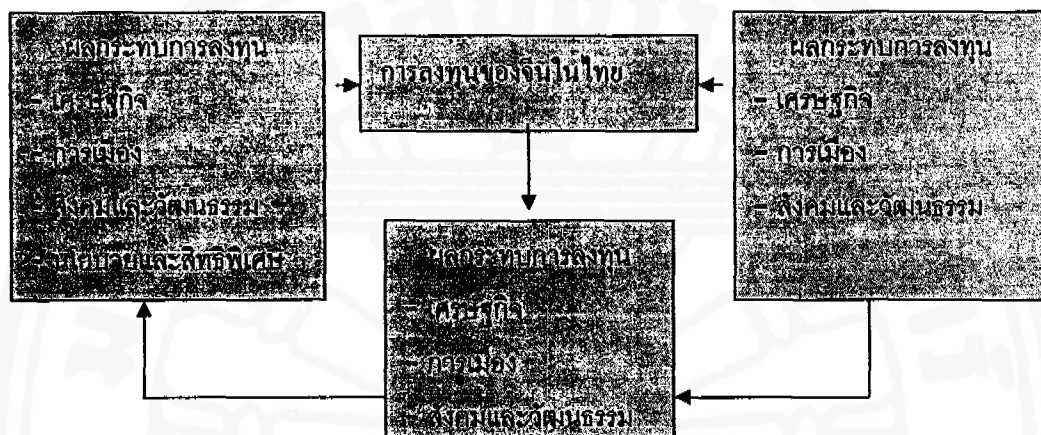
3. ผลกระทบการลงทุนของจีนในไทย

3.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Economical Impacts) เช่น ความร่วมมือไทย-จีนกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

3.2 ผลกระทบทางการเมือง (Political Impacts) ประเด็นที่พิจารณา เช่น ความร่วมมือในระดับรัฐและระดับรัฐบาล และความร่วมมือในระดับประชาชน

3.3 สังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Impacts) เช่น ความใกล้ชิดทางชาติพันธุ์ ความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรม และความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์

กรอบความคิดการวิจัย
(Conceptual Framework)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนาความ (Descriptive Analysis) เพื่อค้นหาคำตอบใจห้การวิจัยว่า "ทำไมจีนจึงให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในไทย" โดยอาศัยหลักความสอดคล้องกันระหว่างแรงจูงใจการลงทุนและปัจจัยการลงทุน เพื่อสามารถอธิบายให้บรรลุถึงข้อค้นพบในการค้นคว้าวิจัย โดยจะทำการคัดเลือกเอกสาร แหล่งข้อมูลให้มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อวิจัยจากข้อมูล 3 แหล่งด้วยกัน คือ (1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Office of the Board of Investment: BOI) (2) สถานทูตจีนในไทย (Chinese Embassy in Thailand) และ (3) สมาคมวิสาหกิจไทย-จีน (Chinese-Thai Enterprises Association) โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้คือ

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยจะใช้ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูล แหล่งข้อมูล และเนื้อหาของข้อมูล มีลักษณะดังนี้คือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นักธุรกิจจีน นักธุรกิจไทย เจ้าหน้าที่รัฐไทย เจ้าหน้าที่รัฐจีน และนักวิชาการไทย-จีน ในส่วนของนักธุรกิจจีนจะใช้วิธีการเจาะลึก (In-depth Study) โดยการสัมภาษณ์นักธุรกิจจีนที่ลงทุนในไทย ในเรื่องการลงทุนนโยบายการลงทุน ประเภทธุรกิจ เงินทุน กิจกรรมต่าง ๆ ในการประกอบกิจการทางธุรกิจ โดยสถานที่ตั้งบริษัทจีนจะต้องอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีความสะดวกในการวิจัย และการสัมภาษณ์นักธุรกิจไทยที่ร่วมทุนและสนับสนุนให้เกิดการลงทุน ในส่วนเจ้าหน้าที่รัฐไทยและเจ้าหน้าที่รัฐจีนจะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และการสนับสนุนการลงทุน ตลอดจนนักวิชาการหรือผู้รู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีน การค้าและการลงทุน เพื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูลการลงทุนของจีนในไทย และความสัมพันธ์ไทย-จีน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วิจัยที่รวบรวมได้จากเอกสาร บทความ งานวิจัย สิ่งพิมพ์ทางราชการ การประชุมสัมมนา รายงานทางวิชาการ และเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน องค์กรของรัฐและองค์กรเอกชน และหน่วยงานต่างๆ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และบริษัทจีน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของจีนในไทยและความสัมพันธ์ไทย-จีน เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้เพื่อการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะต้องสามารถตอบโจทย์การศึกษาวิจัย วัตถุประสงค์ สมมติฐาน ต่อประเด็นทางการลงทุนโดยตรงของจีนในไทยว่า มีแรงจูงใจและปัจจัยใดบ้างที่สำคัญและเอื้อต่อการลงทุนของจีนในไทย และแนวโน้มความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นอย่างไร ในการศึกษาครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นของการศึกษา ดังนี้คือ

(1) การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ดำเนินงานศึกษาบริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท เพื่อให้เห็นปรากฏการณ์การลงทุนของบริษัทจีนในไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งรายชื่อบริษัทจีนได้มาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 73 บริษัท สถานทูตจีน 69 บริษัท และสมาคมวิสาหกิจไทย-จีน 58 บริษัท ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2004 ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อขอข้อมูลจากบริษัทต่างๆ

โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ปี ระหว่าง ค.ศ. 2003-2005 ในส่วนของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นักลงทุนจีน ซึ่งบางกรณีมีการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ส่งแบบสอบถาม ส่งอีเมลล์ และส่งโทรสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยการนำข้อมูลมาตรวจสอบและสังเคราะห์ข้อมูล

(2) การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำความเข้าใจเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากเอกสารและจากการสัมภาษณ์นักธุรกิจจีน นักธุรกิจไทย เจ้าหน้าที่รัฐจีน เจ้าหน้าที่รัฐไทย และนักวิชาการหรือผู้ที่ได้จากการศึกษาเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องในความร่วมมือทั้งในระดับรัฐ และระดับประชาชนของทั้งสองประเทศ ทั้งนโยบายการลงทุน และการสนับสนุนการลงทุนของไทยและจีน

(3) การจัดทำรายงาน และการเสนอผลการวิจัยต่อสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนเผยแพร่งานวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อวงการวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ไทยกับจีน เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและประชาชนของสองประเทศให้เป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการลงทุนของจีนในไทยจะวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหา การใช้ตารางประกอบในการอธิบาย และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของบริษัทจีนที่ลงทุนในไทย นโยบายของรัฐบาลจีนในการสนับสนุนการลงทุนของจีนในต่างประเทศ ทิศนคติและความต้องการของผู้บริหารบริษัทจีนในการเข้ามาลงทุนในไทย พร้อมทั้งนโยบายการสนับสนุนการลงทุนของรัฐบาลไทย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนการลงทุน ตามโจทย์ของการวิจัย “ทำไมจีนจึงให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในไทย” ดังนั้นในการศึกษาวิจัยจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ

ข้อที่หนึ่ง แรงจูงใจการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย แรงจูงใจใดบ้างที่ทำให้บริษัทจีนเลือกไทยเป็นประเทศผู้รับการลงทุน ในที่นี้จะพิจารณา 4 ประเด็น คือ (1) แรงจูงใจด้านตลาด (2) แรงจูงใจด้านทรัพยากรและวัตถุดิบ (3) แรงจูงใจด้านแหล่งที่ตั้ง และ (4) แรงจูงใจด้านนโยบายและสิทธิพิเศษการลงทุน

ข้อที่สอง ปัจจัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยมีส่วนสนับสนุนการลงทุนของจีนในไทยหรือไม่และอย่างไร ซึ่งเป็นปัจจัยที่บริษัทจีนเลือกไทยเป็นประเทศผู้รับการลงทุน สามารถแบ่งเป็น 3 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และ (3) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

ข้อที่สาม การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน อย่างไร ซึ่งเป็นการพิจารณา ผลกระทบการลงทุนของจีนในไทย สามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ (1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (2) ผลกระทบทางการเมือง และ (3) ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาถึงการลงทุนของจีนในไทยและความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน 3 ประเด็น คือ (1) โครงการที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมากหรือโครงการขนาดใหญ่ และโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (2) โครงการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการสัมปทานของรัฐ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ และ (3) การลงทุนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานหรือมีผลกระทบต่อธุรกิจในประเทศและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

ดังนั้นจากประเด็นการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นการประเมินว่าบริษัทจีนที่มาลงทุนนั้นประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใด จะวิเคราะห์ถึงความเป็นเจ้าของบริษัทจีน ระยะเวลาการประกอบกิจการ การขยายประเภทกิจการ การครอบครองกิจการ ผลการประกอบกิจการ ลักษณะการถือหุ้น จำนวนพนักงาน จำนวนสินทรัพย์ ความมีชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือของบริษัท บริษัทจะมีการขยายการลงทุนเพิ่มในอนาคตหรือไม่ รวมถึงโอกาสการลงทุนของจีนในไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษา “การลงทุนโดยตรงของจีนในไทย” สามารถช่วยให้เข้าใจถึงแรงจูงใจการลงทุนของจีนในไทย และปัจจัยการลงทุนของจีนในไทย ว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง ดังนั้นการลงทุนของจีนในไทยย่อมมีผลต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจการลงทุน การปฏิบัติการลงทุน และการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนให้เป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การนำเสนอเนื้อหางานวิจัย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย กรอบความคิดการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และการนำเสนอเนื้อหางานวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย แนวคิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แนวคิดปัจจัยทางเศรษฐกิจ แนวคิดปัจจัยทางการเมือง แนวคิดปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การลงทุนของจีนในต่างประเทศ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ไทย-จีน

บทที่ 3 การลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศ กล่าวถึง การลงทุนโดยตรงของจีนในระดับโลก การลงทุนโดยตรงของจีนในระดับภูมิภาค

บทที่ 4 การลงทุนโดยตรงของจีนในไทย: พัฒนาการและลักษณะการลงทุน กล่าวถึง ภาพรวมการลงทุนของจีนในไทย พัฒนาการการลงทุนของจีนในไทย ลักษณะของบริษัทจีนที่เข้ามาลงทุนในไทย และเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของบริษัทจีน

บทที่ 5 แรงจูงใจและปัจจัยการลงทุนโดยตรงของจีนในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ แรงจูงใจการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย และปัจจัยการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย

บทที่ 6 ผลกระทบการลงทุนของจีนในไทยต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน เน้นวิเคราะห์ ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนทางการเมือง ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนทางเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนทางสังคมและวัฒนธรรม

บทที่ 7 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย